

8. **אברבנאל ז'**

(ז) לאדום כה אמר ה' צבאות וגומר עד כי הנה קטן נתתיך. **דעת הראב"ע** הוא שכל נבואת אדום נאמרה על ארץ אדום הסמוכה לארץ ישראל ועל החרבן שעשה בה נבוכדנצר מלך בבל. אמנם ה"ר **רבי דוד קמחי** סבר שאדום הנאמר בנבואה הזאת הוא אומת הנוצרים המכונים היום אצלנו היהודים בשם אדום ושהיא כילה נבואה לעתיד לבא מהחרבן שתהיה ברומי ראש האומה, ושני הדרכים בכללות הנבואה הזאת בלתי אמתיים בעיני...

וכיון שלא נוכל לפרש הנבואה כולה לא כדרך ה"ר רבי אברהם בן עזרא ולא הרד"ק ראוי שמקצתה נפרש בדרך אחד ומקצתה בדרך אחר. כי הנה בתחילתה אין ספק שהתחיל הנביא ליעד שיעבור כוס נבוכדנצר על אדום כמו שעבר על שאר האומות אשר סביבות ארץ ישראל ועל זה אמר האין עוד חכמה בתימן אבדה עצה מבנים ר"ל איך היה הדבר הזה שאדום לא יוכל להמלט נפשו מיד מלך בבל האם אבדה חכמת חכמיו של אדום, והנה בתימן וארץ אדום היו תמיד חכמים ובעלי תחבולות ובהם תעשה המלחמה בין בני אדם וכמו שאמר והאבדתי חכמים מאדום ותבונה מהר עשו (עובדיה א, ח) ואיך אם כן אבדה עצה מבנים ר"ל מנבונים ואנשי בינה כי באמת נסרחה ונתקללה ונבאשה חכמתם:

(יג) ואמנם אומרו עוד כי בי נשבעתי וגומר עד סוף הנבואה. הנה הוא בלי ספק ייעוד לעתיד לבא כי הנה כאשר הראה השם לנביא חרבן ארץ אדום על יד נבוכדנצר הראהו אחריו גם כן חרבן אחר שיבא על זרע אדום ואוכלוסיו אשר נתישבו באיטליא שהם הנקראים היום הזה אדום, ובעבור שהיה ראש ממשלתם ואמונתם ברומי רבתי לכן אמר אחרי תשלום ענין נבוכדנצר כי בי נשבעתי נאם ה' כי לשמה לחרפה לחרב ולקללה תהיה בצרה שהיא רומי כמו שזכרתי וכל עריה תהיינה לחרבות עולם שאחרי שתחרבנה בזמן הגאולה לא ישב בהם אדם עוד:

9. **רש"י ז'**

(ז) **בתימן** - אדום בדרומה של ארץ ישראל היא כמה שנאמר והיה לכם פאת נגב ממדבר צין ע"י אדום (במדבר לד). מבנים - מדור זה. נסרחה - אתקלקלת:

10. **רד"ק שם**

האין עוד חכמה בתימן - וכן נאמר בנבואת עובדיה והאבדתי חכמים מאדום נראה כי חכמה נמצאת בהם ובעת רעתם לא תועילם חכמתם ותימן הוא מבני אליפז בן עשו אבל ת"י בדרומא:

11. **אברבנאל י"א**

והנה באו כדברים האלה בשנוי מעט בדברי עובדיה אשר ניבא על אדום:

12. **רד"ק י"ב**

(יב) **כי כה אמר ה'** - הנה אשר אין משפטם לשתות הכוס שתו ישתו- רוצה לומר אין משפטם כי אין העונש מוטל עליהם כמו שהוא מוטל עליך בעבור כי ישראל אחיך, כי כל האומות לקו בעונש שהרעו לישראל ואדום שהיה אח לישראל לא היה לו להרע לו אלא לעזרו באשר יוכל וכן אמר בנבואת עובדיה מחמס אחיך יעקב תכסך בוושה ונכרת לעולם לפיכך משפט אדום לשתות כוס החימה יותר משאר האומות:

13. **מלבי"ם י"ד**

(יד) **שמועה** - עתה יתחיל הנבואה על לעתיד, הנה שמעתי השמועה מאת ה' - בנבואה, וגם הראני כי ציר בגוים שולח - שלעתיד ישלחו כל הגוים ציר ושליח להתקבץ למלחמה על אדום, כי באחרית הימים יהיה עם אדום עצום ורב מאד עד שכל הגוים יצטרכו להתאסף להלחם נגד מלכות רומי, שהוא כולל עם אדום:

14. **אברבנאל י"ד**

(יד) ואמנם אומרו שמועה שמעתי מאת ה' וציר בגוים שלוח וגומר ענינו מה שכתבתי בספר מעיני הישועה ובפירוש ישעיהו ובמקומות אחרים שרומי וכל אומת הנוצרים באחרית ימי גלותינו יתעוררו לעלות לכבוש את ירושלים מפני ששם כל קדושת דתם וקבר ישו"ע אלהיהם, וכמו שכבר בזמן העבר התעוררו פעמים אחרות גם כן לכבוש לזאת הסבה בעצמה, ומפני שהיום כל ארץ ישראל וירושלים תחת מלכות מצרים ילחמו הנוצריי ראשונה במצרים ויכו את כל המונה מכה מופלגת, ומזה תצא השמועה בכל ארצות המזרח והצפון שרובם ישמעאלים והם אויבי הנוצרים וכאשר ישמעו שבאו הנוצריי מארצם והחריבו את מצרים וכבשו את ארץ ישראל וילכדו את ירושלים שהיא ג"כ עיר קדושה לישמעאלים יתעוררו הישמעאלים עצמם ויאמרו איש אל אחיו לכו ונלכה בשם האל על הנוצרים האדירים האלה ונקח מהם נקמת מצרים ונוציא מידיהם העיר הקדושה פן יתפשטו הנוצרים בכל ארצות המזרח ויבאו להחרים גם אותנו, וזאת היתה השמועה אשר שמע הנביא עתה מאת השם שהודיעו מסבב הסבות יתברך שהוא יעורר לבב אלה ואלה לעשות כל זה כדי לעשות משפטו בהם, ועליו אמר עובדיה שמועה שמענו מאת ה' וציר בגוים שלוח מאלו לאלו על הזדמנם לבא למלחמה הזאת, וזהו התקבצו ובאו עליה רוצה לומר על בצרה ועל

אומת הנוצרים וקמו למלחמה, וכבר ניבא יחזקאל על מפלת מצרים בידי הנוצרים ואמר (יחזקאל ל, ט) ביום ההוא יצאו מלאכים מלפני בצים להחריד את כוש בטח והיתה חלחלה בהם כיום מצרים כי הנה באה, וכבר יורה אומרו אחרי ענין נבוכדנצר שמועה שמעתי מאת ה' שהיה זה ייעוד אחר חדש אצלו ולזמן רחוק, כי ענין נבוכדנצר לא יאמר ששמע עתה שמועתו מאת ה' ולא גם כן וציר בגוים שלוח כי מי שלח הציר למי, וכן קומו ונקומה מי הם אלה בימי נבוכד נצר כי היא היה מולך לבדו, אלא שהשמועה היה מה שנתחדשה אצלו עתה מהייעוד העתיד שיהי' בקבוץ הנוצרים והציר שילך במרוצה מפה אל פה להודיע הענין והגוים המתחלפים הם האומרים אלו לאלו קומו ונקומה עליה למלחמה :

15. תרגום יונתן פס' ט"ז

(טז) טפשותך אטעיאת יתך רשע לבך דאת דמי לנשרא דישרי בשיני כיפא מותביה בתקוף רומא ארי תרים כנשרא מדורך מתמן במימרי אחתינך אמר יי :

16. אברבנאל י"ח

(יח) ואמר כמהפכת סדום ועמורה ושכניה אמר ה' לא ישב שם איש ולא יגור בה בן אדם רוצה לומר שהתהפך בצרה כמו שנהפכה סדום ועמורה ושכניה שהם שאר ערי הכנען ושלא ישב בה אחר כך שום אדם, ומזה יתבאר שזה הייעוד הוא לעתיד כי עד עתה לא היה זה, והנה במצרים אמר שישוב את שבותה ובמואב ובעמון ג"כ אבל באדום לא אמר ככה כ"א בהפך שלא ישב אדם בה עוד :